

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราช ทรงเป็นบุตรคนโตในจำนวน บุตรธิดา ๙ คน
ของ นายนับ กับ นางตาล ประสัถยพงศ์ ประสูติที่บ้านตำบลบางป่า
อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๖ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๔๗๐

ทรงศึกษาชั้นประถมที่โรงเรียนเทวานุเคราะห์ กองบินที่ ๔ ตำบลโคกกระเทียม อำเภอมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จนทรงจบประถมศึกษาปีที่ ๑ และทรงศึกษาต่อ ณ โรงเรียนประชาบาลวัดพนินพลู ตำบลบางป่า อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี จนทรงสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๐

การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อมีพระชนมายุ ๑๓ พรรษา จึงได้ทรงบรรพชา ณ วัดสัตตนารถปริวัตร ตำบลหน้าเมือง อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เมื่อทรงเป็นสามเณร ได้เสด็จไปทรงเล่าเรียนพระปริยัติธรรมในสำนักของพระอธิการโสธธิ์ สุมิตโต ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ ที่พระศรีธรรมมานุศาสน์ เจ้าคณะอำเภอมืองบางแพ (ธรรมยุต) ณ วัดตรีญาติ ตำบลพงสวาย อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ทรงสอบนักธรรมและบาลี ประโยคต่างๆ ในสำนักเรียนวัดตรีญาติ ได้นักธรรมชั้นเอก และเปรียญธรรม ๔ ประโยค เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๐ ได้ทรงพบกับพระจินดากรมุนี (ทองเจือ จินตาทิโร) ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสถาปนาชั้น เป็นสมเด็จพระพุฒาจารย์จันทบุรี ชักชวนให้ทรงเข้ามาพำนักเพื่อทรงศึกษาเล่าเรียน

พระปริยัติธรรมในสำนักเรียนวัดราชบพิธ สถิตมหาสิมาราม กรุงเทพมหานคร

ครั้นวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ มหาพันธสีมาวัดราชบพิธสถิตมหาสิมาราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ทรงได้รับพระสมณฉายาว่า “อมพโร” มีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ ขณะทรงสมณศักดิ์ ที่พระเทพโมลีเป็น พระอุปัชฌาย์ ได้ทรงศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในสำนักเรียนวัดราชบพิธ จนทรงสำเร็จเปรียญธรรม ๖ ประโยค หลังเป็นเปรียญ ๕ ประโยค พระองค์ได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นนักศึกษารุ่นที่ ๕ จบศาสนศาสตรบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ และทรงเดินทางไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยพาราณสี (Banaras Hindu University) ประเทศอินเดีย จบการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถวายศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาพุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถวายปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาธรรมนิเทศ

สมเด็จพระสังฆราช

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาสมเด็จพระมหามุนีวงศ์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยพระนามเต็มของ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ที่จารึกในพระสุพรรณบัฏ คือ “สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สุขุมธรรมวิธานธำรง สกลมหาสังฆปริณายก ตรีปิฎกธราจารย์ อัมพรภาณิสสรสังฆวิสุต ปาพจनुตตมสาสนโสภณ กิตตินิรมลคุณฐานิยบัณฑิตวชิราลงกรณนริศรปสันนาภิสิตประกาศ วิสาร์ทนาถธรรมทูตาภิวุฒเทศมินทรสมมุติปฐมสกลคณาธิเบศร ปวิธเนตโยภาสวาสนวศวิวัฒพุทธบริษัทคารวสถาน วิบูลสีลสมาจารวัตรวิปัสสนสุนทร ชินวรมหามุนีวงศานุศิษฏ บวรธรรมบพิตร สมเด็จพระสังฆราช” ในหนังสือพระประวัติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ระบุความหมายไว้ว่า “สมเด็จพระผู้มีญาณสืบมาแต่วงศ์พระอริยเจ้า ทรงเป็นผู้มีธรรมวิธีอันละเอียดอ่อน ทรงเป็นผู้นำพระสงฆ์หมู่ใหญ่ทั้งปวง ทรงเป็นอาจารย์

ผู้ทรงไว้ซึ่งพระปริยัติธรรม คือ พระไตรปิฎก ปราภพพระนามฉายา ในทางสงฆ์ว่า “อมพโร” ทรงงดงามในพระศาสนาด้วยทรงพระปรีชา กว้างขวางในพระอุดมปาพจน์ คือ พระธรรมวินัย ทรงดำรง พระเกียรติโดยปราศจากมลทิน และทรงเป็นครูสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาด้วยเหตุที่ทรงพระราชศรัทธาเลื่อมใส ทรงเป็นที่พึ่ง ผู้แก้แค้นและมีพระปรีชาฉลาดเฉลียว ทรงเป็นผู้ยังความเจริญแก่ กิจการพระธรรมทูต ทรงเป็นใหญ่ในสงฆ์ทั้งปวง (คือทรงเป็นสมเด็จ พระสังฆราช) พระองค์แรกที่ได้รับพระราชทานสถาปนาในรัชกาล ที่ ๑๐ ทรงยังแสงสว่างแห่งแบบอย่างอันดีงามให้บังเกิด โดยเจริญ รอยตามสมเด็จพะอุปฌาจารย์ คือ สมเด็จพะสังฆราช (วาสนมหาเถร) ทรงเป็นที่ ตั้งแห่งความเคารพของพุทธบริษัท ทรงงดงามใน พระวิปัสสนาธุระ ทรงพระศีลาจารวัตรอันไพบุลย์ ทรงเป็นอนุศิษย์ ผู้สืบวงศ์สมณะมาแต่พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์ สมเด็จพะสังฆราชเจ้า ทรงเป็นเจ้าผู้เจริญในทางธรรม ทรงเป็นราชา แห่งหมู่สงฆ์” ทั้งนี้ เครื่องยศสมณศักดิ์ของสมเด็จพะสังฆราช สกล มหาสังฆปริณายก ประกอบด้วย พระตราตำแหน่งสมเด็จพะสังฆราช ,พัดยศ, ไตรแพร,บาตรพร้อมด้วยฝาและเชิงบาตรถมปิด, พานพระศรี (มังสี ๒ ตลับพู่ ๑ จอก ๑ ชองพลู ๑ พร้อมพลู), ชันน้ำพานรองมีจอก, ถาดทรงพระพักตร์, ชันน้ำพานรองมีจอก คลุมตาคลุมฝ่าชี, หีบตรา

จักรี (หีบหลังเจียด), หีบพระโอสถหลังนูน, คนโท, กาทรงกระบอก, หม้อลักจั่น, ปิ่นโตกลม ๔ ชั้น, สุพรรณราช และ สุพรรณศรี

พระกรณียกิจ

ด้านการปกครอง

- . พ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๕๐ เจ้าคณะภาค ๑๔-๑๕ (ธรรมยุต)
- . พ.ศ. ๒๕๓๙ - ปัจจุบัน กรรมการมหาเถรสมาคมคณะธรรมยุต
- . พ.ศ. ๒๕๕๐ – ปัจจุบัน ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔-๑๕(ธรรมยุต)
- . พ.ศ. ๒๕๕๑ – ปัจจุบัน เจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร
- . พ.ศ. ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก
- . พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปัจจุบัน เจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต
- . พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปัจจุบัน ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

ด้านการศึกษา

- . พ.ศ. ๒๕๕๔ - ปัจจุบัน นายกสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระกรณียกิจด้านการเผยแผ่
- . พ.ศ. ๒๕๕๘ - ปัจจุบัน แม่กองงานพระธรรมทูต

